

REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG ZARZĄDZANIA PORTFELEM PRZEZ POLSKI DOM MAKLEERSKI S.A.
(obowiązuje od 1 lutego 2018r.)

Postanowienia ogólne

§1

Przez użyte w niniejszym Regulaminie określenia rozumie się:

- 1) **Aktywa** – środki pieniężne, Instrumenty Finansowe oraz Towary giełdowe będące przedmiotem Umowy wniesione przez Klienta lub nabyte w trakcie trwania Umowy wraz z wierzytelnościami, powiększone lub pomniejszone o zyski lub straty z tytułu inwestycji, podzielone na potrzeby zarządzania na Portfele Klienta inwestowane zgodnie ze strategiami odpowiadających im Portfeli Modelowych lub Portfeli Indywidualnych,
- 2) **Ankieta Inwestycyjna** – dokument zawierający istotne informacje na temat poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych Klienta, doświadczenia inwestycyjnego Klienta, jego sytuacji finansowej oraz celów inwestycyjnych, w tym o jego skłonności do podejmowania ryzyka, której wzór zawiera Załącznik nr 1 do Umowy,
- 3) **Firma Inwestycyjna** – firma inwestycyjna w rozumieniu Ustawy o obrocie, świadcząca usługi maklerskie, z którą PDM zawarł albo planuje zawrzeć umowę w zakresie prowadzenia Rachunków dla Klientów oraz w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń z Rachunków Klientów oraz rozliczania transakcji zawartych na Rachunkach Klientów,
- 4) **Indeks Bazowy** – wskaźnik wykorzystywany dla celów oceny poziomu efektywności świadczonej usługi zarządzania portfelem, przyporządkowany danemu Portfelowi Modelowemu lub Indywidualnemu,
- 5) **Instrument Finansowy** – instrument finansowy w rozumieniu Ustawy o obrocie,
- 6) **Klient** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej:
  - a) która zawarła z PDM Umowę lub
  - b) z którą ma zostać zawarta Umowa – w przypadku podejmowania przez PDM działań zmierzających do zawarcia Umowy,
- 7) **Klient detaliczny** - Klient, któremu PDM nie nadał kategorii Klienta profesjonalnego albo Uprawnionego kontrahenta, z zastrzeżeniem że PDM zgodnie z *Polityką klasyfikacji klientów w Polskim Domu Maklerskim S.A.* co do zasady nadaje każdemu Klientowi kategorię Klienta detalicznego, chyba że spełnia on przesłanki uznania go za Klienta profesjonalnego lub Uprawnionego kontrahenta
- 8) **Klient profesjonalny** – Klient, o którym mowa w art. 3 pkt 39b lit. a-n Ustawy o obrocie,
- 9) **Komitet Inwestycyjny** – zespół powołany przez Zarząd PDM, w celu kształtowania polityki inwestycyjnej, w skład którego wchodzi Zarządzący Aktywami oraz inne osoby, o których mowa w Regulaminie Komitetu Inwestycyjnego w PDM,
- 10) **Lista Portfeli Modelowych** – dokument stanowiący załącznik nr 2 do Umowy,
- 11) **Okres rozliczeniowy** – określony w Tabeli Opłat przedział czasu, w którym wyniki osiągnięte na Portfelu Klienta są porównywane z Indekssem Bazowym będący zarazem przedziałem czasu za który pobierana jest przez PDM od Klienta Oplata od Zysku – zgodnie z Tabelą Opłat przedział ten wynosi miesiąc albo kwartał albo półrocze albo rok dla Portfeli Modelowych a dla Strategii Indywidualnej przedział ten może być ustalony odrębnie na podstawie indywidualnych uzgodnień Klienta i PDM,
- 12) **Oplata od Zysku** – opłata dodatkowa z tytułu efektywności zarządzania Portfelem Klienta, wyliczana od Portfela Klienta uzależniona od wyniku Portfela Klienta względem Stopy Zwrotu Powyżej Indeksu Bazowego,
- 13) **PDM** – Polski Dom Maklerski S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 14) **Portfel Indywidualny** - portfel Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych ustalony przez Zarządzającego Aktywami o unikalnym składzie dopasowanym do indywidualnych potrzeb Klienta,
- 15) **Portfel Klienta** – część Aktywów Klienta będących przedmiotem zarządzania, w sposób zgodny z Portfelem Modelowym lub Indywidualnym,
- 16) **Portfel Modelowy** – portfel Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych ustalony przez Zarządzającego Aktywami. Listę Portfeli Modelowych zawiera Załącznik nr 2 do Umowy – Lista Portfeli Modelowych oraz Strategia Inwestycyjna Klienta,
- 17) **Portfel Partycypacyjny** – szczególny rodzaj Portfela Modelowego - portfel Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych ustalony przez Zarządzającego Aktywami, którego struktura może być modyfikowana wskutek dyspozycji Klienta w toku świadczenia usługi zarządzania portfelem na zasadach określonych Regulaminem,
- 18) **PUA** – procentowy udział akcji w Portfelu Partycypacyjnym, który może być zmieniony poprzez dyspozycję Klienta na zasadach określonych Regulaminem,
- 19) **Rachunek** – rachunek papierów wartościowych, rejestr Towarów giełdowych, rachunek praw majątkowych lub inny rejestr lub rachunek, na którym zapisywane są Instrumenty Finansowe, prawa majątkowe lub Towary giełdowe oraz odpowiadające tym rachunkom i rejestrom rachunki pieniężne służące do ich obsługi,
- 20) **Rachunek pieniężny** – rachunek pieniężny otwarty w imieniu i na rzecz Klienta przez PDM, powiązany z Rachunkiem i służący do celów realizacji Umowy w tym rozliczeń,
- 21) **Regulamin** – Regulamin Świadczenia Usług Zarządzania Portfelem przez PDM,
- 22) **Regulamin świadczenia usług maklerskich** – Regulamin świadczenia usług maklerskich w zakresie składania zleceń i prowadzenia rachunków dla towarów giełdowych oraz Instrumentów Finansowych, dla których instrumentem bazowym jest towar giełdowy,
- 23) **Rejestr towarów giełdowych** – rachunek lub rejestr, o którym mowa w art. 50b ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 26 października 2000r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2016r., poz. 719, ze zm.),

- 24) **Rozporządzenie** – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz.U. z 2015 r. poz. 878),
- 25) **Strategia Indywidualna** – uzgodniona z Klientem strategia inwestowania powierzonych Aktywów Klienta rozumiana jako zestawienie klas Aktywów opracowane na podstawie indywidualnej pisemnej rekomendacji, sporządzonej przez Zarządzającego Aktywami w najlepiej pojętym interesie Klienta, w przypadku powierzenia przez Klienta Aktywów o wartości wyższej niż określona na Liście Portfeli Modelowych oraz Strategii Inwestycyjnej Klienta – minimalna wartość Aktywów warunkująca sporządzenie Strategii Indywidualnej może być określona uchwałą Zarządu PDM, Strategia Indywidualna jest realizowana poprzez Portfel Indywidualny,
- 26) **Strategia Inwestycyjna** – uzgodniona z Klientem strategia inwestowania powierzonych Aktywów Klienta rozumiana jako zestawienie klas Aktywów w Portfelach Klienta, określona na podstawie Załącznika nr 1 do Umowy: Ankieta Inwestycyjna i Załącznika nr 2 do Umowy: Lista Portfeli Modelowych oraz Strategia Inwestycyjna Klienta albo jako Strategia Indywidualna,
- 27) **Stopa zwrotu brutto** – zmiana procentowa części Portfela Klienta, w okresie kwartalnym lub innym okresie ustalonym w Umowie, inwestowanej zgodnie z przyporządkowanym jej Portfelem Modelowym lub Portfelem Indywidualnym, uwzględniająca wpłaty i wypłaty dokonywane przez Klienta oraz opłaty związane z kosztami zarządzania. Stopa zwrotu brutto nie uwzględnia Opłaty od Zysku,
- 28) **Stopa Zwrotu Powyżej Indeksu Bazowego** – stopa zwrotu brutto skorygowana o zmianę procentową Indeksu Bazowego danego Portfela Modelowego,
- 29) **Tabela Opłat** - Załącznik nr 3 do Umowy zawierający stawki i metody naliczania opłat,
- 30) **Towar giełdowy** – dopuszczone do obrotu na danej giełdzie towarowej lub do obrotu organizowanego zgodnie z odrębnymi przepisami:
  - a) oznaczone co do gatunku rzeczy,
  - b) różne rodzaje energii,
  - c) limity wielkości produkcji lub emisji zanieczyszczeń,
  - d) prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 i art. 9l ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne,
  - e) niebędące instrumentami finansowymi prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości oznaczonych co do gatunku rzeczy, określonych rodzajów energii, mierników i limitów wielkości produkcji, emisji zanieczyszczeń lub praw majątkowych, o których mowa w § 3 pkt 1 lit. d.,
  - f) prawa majątkowe wynikające ze świadectwa efektywności energetycznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej,
- 31) **Umowa** – Umowa o Zarządzanie Portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub towarów giełdowych zawarta pomiędzy PDM, a Klientem,
- 32) **Uprawniony kontrahent** – Klient, który zgodnie z *Polityką klasyfikacji klientów w Polskim Domu Maklerskim S.A.* jest traktowany tak jak Klient profesjonalny,
- 33) **Ustawa o obrocie** – Ustawa o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768 ze zm.),
- 34) **Wartość portfela brutto** – wartość ustalona według metod przedstawionych w Rozdziale „Wycena” Regulaminu, na koniec dnia wyceny Aktywów składających się na Portfel Klienta, z uwzględnieniem ewentualnych zobowiązań Klienta wobec PDM, powstałych w związku z realizacją zleceń z odroczonej płatnością, ale bez odjęcia sumy ewentualnych kredytów zaciągniętych na rachunek Klienta,
- 35) **Zarządzający Aktywami** – licencjonowany doradca inwestycyjny, zatrudniony w PDM,
- 36) **Zysk** – dodatni wynik finansowy osiągnięty w wyniku świadczenia usługi zarządzania, równy różnicy między wartością Portfela Klienta na zamknięcie dnia kończącego okres rozliczeniowy, a wartością Portfela Klienta na koniec dnia zamykającego poprzedni okres rozliczeniowy, skorygowanej o pobrane opłaty i transfery wykonane w bieżącym okresie,
- 37) **Zysk netto** – zysk skorygowany o Indeks Bazowy odpowiedni dla danego Portfela Modelowego lub Indywidualnego.

§2

1. Regulamin określa prawa i obowiązki stron wynikające z zawarcia Umowy.
2. Na podstawie Umowy Klient zleca PDM zarządzanie Portfelem, a PDM zobowiązuje się do podejmowania i realizacji decyzji inwestycyjnych na rachunek Klienta w ramach przekazanych przez Klienta do dyspozycji PDM środków pieniężnych, Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnym, rejestrze Towarów giełdowych lub innym rachunku powiązany z Umową.
3. Postanowienia Regulaminu stosuje się odpowiednio do praw majątkowych i towarów giełdowych w rozumieniu art. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych niebędących instrumentami finansowymi w odniesieniu, do których PDM świadczy usługi na podstawie Umowy.

Trwały nośnik informacji

§2a

1. Trwałym nośnikiem informacja jest każde urządzenie, które:
  - 1) pozwala Klientowi na przechowywanie informacji kierowanych osobiście do Klienta w sposób umożliwiający przyszłe korzystanie z nich przez okres odpowiedni do celów informacji; oraz
  - 2) pozwala na niezmiennione odtworzenie przechowywanych informacji.
2. PDM za trwały nośnik informacji uznaje w szczególności papier, Stronę internetową, pocztę elektroniczną.
3. Klient w Umowie oświadcza, na jakim trwałym nośniku informacji chce otrzymywać dokumenty i informacje przekazywane w związku z zawarciem i wykonaniem Umowy. W przypadku wyboru przez Klienta określonego

Trwałego nośnika informacji, wszystkie informacje przekazywane przez PDM za pomocą Trwałego nośnika informacji na podstawie Regulaminu będą przekazywane Klientowi za pośrednictwem wybranego przez niego nośnika.

Tryb i warunki zawierania i wykonywania Umowy

§3

1. Przed zawarciem Umowy oraz w trakcie jej obowiązywania PDM stosuje środki bezpieczeństwa finansowego zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2017 r. poz. 1049 ze zm.);
2. Zgodnie z art. 8b ust. 5 ww. Ustawy, PDM nie zawiera z Klientem Umowy, w przypadku braku doręczenia przez Klienta wypełnionego formularza („Oświadczenie GIIF”) z informacjami wymaganymi niniejszą. Ustawą, stanowiącego załącznik do Umowy.
3. PDM przysługuje prawo do odmowy zawarcia Umowy oraz rozwiązania zawartej Umowy (bez zachowania terminu wypowiedzenia.) w każdym przypadku powzięcia wątpliwości co do prawdziwości informacji podanych przez Klienta, jak również w przypadku, gdy na podstawie udzielonych informacji PDM poweźmie uzasadnione podejrzenie, iż środki Klienta mogą mieć związek z procederem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub mogą pochodzić z innego nielegalnego źródła.
4. Przed zawarciem Umowy PDM pobiera od Klienta oświadczenia („Oświadczenie FATCA/CRS”) co do rezydencji i statusu na podstawie formularzy służących wykonaniu obowiązków z zakresu ustawodawstwa dotyczącego wymiany informacji podatkowych z innymi państwami.
5. Klient jest zobowiązany do informowania PDM o zmianie danych objętych tymi oświadczeniami, o których mowa w pkt 2 i 4.

§4

1. Przed zawarciem Umowy PDM zwraca się do Klienta, o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu Jego wiedzy o inwestowaniu w zakresie Instrumentów Finansowych, doświadczenia inwestycyjnego, wykształcenia, wykonywanego obecnie lub w przeszłości zawodu jeżeli jest to istotne dla dokonania oceny, Jego sytuacji finansowej, celów inwestycyjnych oraz innych istotnych danych, a następnie PDM dokonuje oceny, czy usługa, która ma być świadczona na podstawie zawieranej Umowy, jest odpowiednia dla danego Klienta, biorąc pod uwagę Jego indywidualną sytuację. W celu pozyskania wyżej wymienionych informacji od Klienta, Klient wypełnia i przekazuje pracownikowi PDM odpowiednią Ankietę Inwestycyjną (Załącznik nr 1 do Umowy).
2. W celu wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1 PDM jest uprawniony do wykorzystania aktualnych informacji dotyczących Klienta, które są w posiadaniu PDM.
3. PDM nie przystąpi do świadczenia na rzecz Klienta usługi zarządzania portfelem jeżeli nie uzyska informacji dotyczących:
  - 1) wiedzy i doświadczenia Klienta w dziedzinie inwestycji odpowiedniej do określonego rodzaju Instrumentu Finansowego, prawa majątkowego, Towaru giełdowego lub usługi maklerskiej,
  - 2) sytuacji finansowej Klienta,
  - 3) celów inwestycyjnych Klienta.
4. PDM może zalecać Klientowi zmianę Strategii Inwestycyjnej po uprzednim uzyskaniu informacji dotyczących Klienta i dokonaniu oceny zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności po uzyskaniu dodatkowych istotnych informacji zmieniających dane zamieszczone w Ankiecie Inwestycyjnej. W przypadku odmowy przez Klienta zmiany Strategii Inwestycyjnej Klient wyraża wolę kontynuowania poprzedniej Strategii Inwestycyjnej wyłącznie na własną odpowiedzialność i ryzyko.
5. W przypadku gdy PDM na podstawie informacji uzyskanych w ust. 3 oceni, że usługa zarządzania portfelem lub żaden instrument finansowy nie jest odpowiedni dla Klienta, PDM nie rekomenduje przystąpienia do transakcji ani nie podejmuje decyzji o przystąpieniu do transakcji.
6. W przypadku Klienta profesjonalnego PDM może nie zwracać się o przedstawienie informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 1.

§5

1. PDM przed zawarciem Umowy, przekazuje Klientowi informacje o istniejących, konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej na rzecz tego Klienta, o ile organizacja oraz regulacje wewnętrzne PDM nie zapewniają, że nie dojdzie do naruszenia interesu Klienta. W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, Umowa może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że Klient potwierdzi otrzymanie informacji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym oraz wyraźnie potwierdzi wolę zawarcia umowy z PDM o świadczenie danej usługi maklerskiej. W takim przypadku odpowiednie zastosowanie mają postanowienia ust. 3 poniżej.
2. Przed zawarciem umowy PDM przekazuje Klientowi za pomocą Trwałego nośnika lub przez stronę internetową PDM:
  - 1) pełną firmę (nazwę) PDM,
  - 2) politykę działania w najlepiej pojętym interesie Klienta,
  - 3) dane pozwalające na bezpośredni kontakt Klienta z PDM,
  - 4) wskazanie języków, w których Klient może kontaktować się z PDM i w których sporządzane będą dokumenty oraz przekazywane informacje,
  - 5) sposoby komunikowania się Klienta z PDM,
  - 6) oświadczenie potwierdzające, że PDM posiada zezwolenie oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił jej zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej,
  - 7) skrócony opis działań podejmowanych przez PDM w celu zapewnienia ochrony zapisanych na Rachunku aktywów (Instrumentów Finansowych, Towarów giełdowych oraz środków pieniężnych), w tym podstawowe informacje dotyczące systemów gwarantujących bezpieczeństwo aktywów Klientów firmy inwestycyjnej

- 8) wskazanie agentów firmy inwestycyjnej, w rozumieniu art. 79 ust. 1 Ustawy o obrocie, za pośrednictwem, których działa PDM,
  - 9) wskazanie szczegółowych zasad świadczenia usługi maklerskiej, na podstawie zawieranej Umowy,
  - 10) wskazanie podstawowych zasad wnoszenia i załatwiania przez PDM skarg Klientów składanych w związku ze świadczonymi przez PDM usługami maklerskimi,
  - 11) wskazanie podstawowych zasad postępowania PDM w przypadku powstania konfliktu interesów, oraz informację, że na żądanie Klienta przekazane mogą mu zostać, szczegółowe informacje dotyczące tych zasad,
  - 12) wskazanie zakresu, częstotliwości i terminów raportów ze świadczenia usług maklerskich, przekazywanych Klientowi przez PDM,
  - 13) wskazanie kosztów i opłat związanych z usługami maklerskimi świadczonymi przez PDM.
3. Klient potwierdza przekazanie i zapoznanie się z informacjami, o których mowa w ust. 2 powyżej, poprzez złożenie stosownego oświadczenia w treści Umowy.
  4. W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu Umowy ust. 1 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio, z tym że PDM obowiązany jest poinformować Klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu. Do czasu potwierdzenia przez Klienta otrzymania informacji o powstałym konflikcie interesów oraz wyraźnego oświadczenia o kontynuacji lub rozwiązaniu Umowy PDM powstrzymuje się ze świadczeniem usługi maklerskiej.
  5. W PDM obowiązuje Regulamin zarządzania konfliktami interesów określający sposób postępowania PDM w celu przeciwdziałania powstaniu konfliktów interesów, zamieszczony również na stronie internetowej PDM.

§6

1. Podstawą świadczenia usług o których mowa w § 2 jest Umowa zawarta pomiędzy PDM, a Klientem w formie pisemnej. Regulamin stanowi integralną część Umowy.
2. Zawarcie Umowy następuje z chwilą wymiany podpisanych przez Klienta i PDM dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli każdej ze stron. W imieniu PDM Umowę podpisuje upoważniony pracownik PDM.
3. Rozpoczęcie wykonywania usługi zarządzania Portfelem Klienta następuje po:
  - 1) zawarciu Umowy,
  - 2) udzieleniu przez Klienta pełnomocnictwa, o którym mowa w §12,
  - 3) zaakceptowaniu przez Klienta szczegółowych warunków indywidualnej Strategii Inwestycyjnej – tylko jeżeli usługa zarządzania Portfelem Klienta nie jest świadczona na podstawie Portfeli Modelowych,
  - 4) zawarciu przez PDM umowy prowadzenia Rachunku i Rachunku pieniężnego w imieniu i na rzecz Klienta z uprawnioną stroną trzecią wybraną w trybie §15 Regulaminu albo zawarciu tej umowy przez Klienta na podstawie udzielonego PDM pełnomocnictwa albo zawarciu z PDM umowy prowadzenia rachunku przez Klienta,
  - 5) wniesieniu przez Klienta na Rachunek i Rachunek pieniężny Aktywów o wartości nie niższej niż określona w ramach Listy Portfeli Modelowych i Strategii Inwestycyjnej Klienta.

§7

1. Dla każdego zarządzanego Portfela Klienta otwierany jest odrębny Rachunek.
2. Jeżeli Rachunek, o którym mowa w ust. 1 jest prowadzony przez PDM, warunki jego otwierania i prowadzenia określają właściwe dla tych usług regulaminy i umowy PDM.
3. Klient może posiadać jeden lub więcej Rachunków objętych Umową.
4. Klienta udziela PDM pełnomocnictwa do założenia Rachunku w imieniu Klienta w firmie inwestycyjnej, z którą PDM podpisał umowę o prowadzenie rachunków Klientów lub w PDM.

§8

1. Klient przed zawarciem Umowy jest zobowiązany do zapoznania się z oferowanymi przez PDM Strategiami na bazie których tworzone są Portfele: Modelowy, Portfel Indywidualny i Portfele Partycypacyjny a także zaakceptowania przygotowanej wspólnie z Zarządzającym Aktywami indywidualnej Strategii Inwestycyjnej, stanowiącą Załącznik nr 2 do Umowy, zawierającą w szczególności cele inwestycyjne, horyzont inwestycyjny, ryzyko portfela oraz rodzaje Instrumentów Finansowych oraz innych aktywów które mogą wchodzić w skład Portfela Klienta.
2. Zawierając Umowę Klient określa w szczególności podstawowe parametry realizowanej strategii inwestycyjnej, z zastrzeżeniem ust. 3, takie jak:
  - 1) cele inwestycyjne,
  - 2) horyzont czasowy inwestycji,
  - 3) akceptowane ryzyko,
  - 4) strukturę Aktywów, rozumianą jako procentowe udziały wybranych klas Aktywów w Portfelu Klienta
3. Klient może określić w Strategii Inwestycyjnej dodatkowe parametry dotyczące Strategii Inwestycyjnej (Strategii na bazie, której tworzony jest Portfel Indywidualny lub Partycypacyjny).
4. PDM ma prawo odmówić zawarcia Umowy, w szczególności w przypadku: wymagań Klienta niezgodnych z prawem, zasadami etyki zawodowej Zarządzającego Aktywami, określenia przez Klienta strategii inwestycyjnej lub dodatkowych wymogów uniemożliwiających lub znacznie utrudniających właściwe zarządzanie Portfelem Klienta oraz gdy aktywa Klienta, które zamierza powierzyć PDM nie odpowiadają wymogom określonym w §6 ust. 3 pkt 5 Regulaminu.
5. W przypadku zawarcia Umowy w ramach której świadczona będzie usługa zarządzania Portfelem Partycypacyjnym do jej wykonywania stosuje się postanowienia §8a Regulaminu.

§8a

1. Istotą świadczenia usługi zarządzania Portfelem Partycypacyjnym Klienta przez PDM jest możliwość składania przez Klienta dyspozycji, które mają bezpośrednie przełożenie na decyzje inwestycyjne co do struktury portfela poprzez modyfikację PUA z uwzględnieniem poniższych zasad:

- a) dyspozycja modyfikacji PUA może być złożona przez Klienta nie częściej niż 4 razy w roku kalendarzowym a jest przyjmowana przez PDM do realizacji w pierwszym roboczym dniu następującym po zakończeniu kwartału kalendarzowego, w którym Klient złożył tą dyspozycję,
  - b) Klient nie może złożyć dwóch dyspozycji modyfikacji PUA w danym kwartale kalendarzowym, złożoną dyspozycję modyfikacji PUA Klient może zmodyfikować do ostatniego roboczego dnia kwartału kalendarzowego do godz. 12:00 czasu środkowoeuropejskiego,
  - c) Klient może złożyć dyspozycję modyfikacji PUA w postaci elektronicznej tylko jeżeli w treści Umowy wyraził zgodę, o której mowa w art. 13 Ustawy o obrocie,
  - d) realizując dyspozycję modyfikacji PUA złożoną przez Klienta, PDM ze względu na ochronę najlepiej pojętego interesu Klienta ma 1 miesiąc kalendarzowy na dostosowanie struktury aktywów Portfele Partycypacyjnego Klienta do tej dyspozycji Klienta.
2. Decydując się na usługę zarządzania Portfelem Partycypacyjnym Klienta, Klient przyjmuje do wiadomości, że PDM ani Zarządzający Aktywami nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za utratę wartości Aktywów spowodowaną realizacją dyspozycji w okresie, o którym mowa w lit. d) co nie zwalnia PDM od obowiązku działania w najlepiej pojętym interesie Klienta w każdym przypadku.
3. W przypadku, gdy Klient składa dyspozycję o której mowa w ust. 1, PDM może prowadzone rozmowy i korespondencję elektroniczną nagrywać lub rejestrować w formie notatek ze spotkań, przetwarzać i archiwizować za pomocą elektronicznych nośników informacji przez okres wynikający z odpowiednich przepisów prawa. Zachowane nagrania rozmów, prowadzonej korespondencji lub notatki ze spotkań mogą być wykorzystane do celów dowodowych. Klient ma prawo dostępu do zarejestrowanych przez PDM materiałów.

§9

1. Warunkiem zawarcia Umowy jest przedłożenie przez Klienta dokumentów umożliwiających jego identyfikację.
2. Osoby fizyczne obowiązane są przedstawić w szczególności
  - 1) dokument tożsamości,
  - 2) informację o obywatelstwie i o adresie zamieszkania Klienta,
  - 3) numer PESEL (w przypadku osób będących obywatelami polskimi),
  - 4) informacje o właściwym Urzędzie Skarbowym,
  - 5) inne informacje wymagane na podstawie odrębnych przepisów, w tym zaświadczenie z banku lub innej instytucji finansowej na temat źródła pochodzenia środków finansowych powierzonych w zarządzanie.
3. Osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną przed zawarciem Umowy zobowiązane są przedstawić oryginał lub uwierzytelnioną kopię (odpis) następujących, aktualnych dokumentów:
  - 1) aktualny wypis z właściwego rejestru lub inny dokument urzędowy potwierdzający podstawę prawną prowadzonej działalności oraz sposób reprezentacji – przedstawienie odpisu elektronicznego z KRS, o którym mowa w art. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, który nie jest starszy niż data pierwszych czynności zmierzających do zawarcia Umowy, uważa się za spełnienie tego warunku,
  - 2) dokument, z którego wynika umocowanie osób zawierających umowę do działania w imieniu reprezentowanego podmiotu (o ile nie wynika to z dokumentu, o którym mowa w pkt 1),
  - 3) zaświadczenie o nadaniu numeru statystycznego REGON (o ile nie wynika to z dokumentu, o którym mowa w pkt 1),
  - 4) karta wzorów podpisów osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu Klienta (w szczególności do dysponowania Rachunkiem), zgodną ze standardami obowiązującymi w PDM,
  - 5) dokładny adres, telefon, Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) oraz adres Urzędu Skarbowego właściwego dla rozliczeń podatkowych – w przypadku podmiotów krajowych (o ile nie wynika to z dokumentu, o którym mowa w pkt 1),
  - 6) oświadczenie o posiadanym kodzie LEI. Kod LEI jest to 20 znakowy, alfanumeryczny identyfikator, nadawany przez uprawnione do tego licencjonowane jednostki (np. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.), zawierający informacje na temat danego podmiotu i przyznawany jest na cały okres funkcjonowania tego podmiotu,
  - 7) inne dokumenty i oświadczenia wymagane na podstawie odrębnych przepisów, w tym zaświadczenie z banku lub innej instytucji finansowej na temat źródła pochodzenia środków finansowych powierzanych w zarządzanie.
4. Umowę podpisują w imieniu Klienta nie będącego osobą fizyczną osoby uprawnione do jego reprezentacji lub osoby należycie upoważnione do składania oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 3 wystawione poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej powinny być poświadczane poprzez apostille albo przez polską placówkę dyplomatyczną lub placówkę konsularną oraz przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego w Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Własnoręczność podpisów osób, o których mowa w ust. 4 powinna być potwierdzona przez pracownika PDM lub podmiot, z którym PDM zawarł umowę w tym zakresie, albo notariusza.
7. W uzasadnionych przypadkach PDM może odstąpić od żądania złożenia poszczególnych dokumentów, o których mowa w ust. 3, ich poświadczenia, przetłumaczenia na język polski, oraz żądania potwierdzenia własnoręczności złożonych podpisów, o którym mowa w ust. 6.
8. Klient odpowiada za podanie swoich danych zgodnych ze stanem faktycznym.
9. PDM zastrzega sobie prawo sporządzenia kserokopii i skanów dokumentów przedstawianych przez Klienta.
10. PDM może domagać się podania przez Klienta dodatkowych informacji i okazania dodatkowych dokumentów, o ile okaże się to konieczne do zawarcia lub wykonania Umowy lub wypełnienia obowiązków wynikających z przepisów prawa, pod rygorem nie zawarcia Umowy lub wstrzymania świadczenia usług.

§10

1. Umowa może zostać zawarta korespondencyjnie lub przez należycie umocowanego pełnomocnika Klienta.
2. Korespondencyjne zawarcie umowy polega kolejno na:
  - 1) wysłaniu przez PDM dokumentów pozwalających na zebranie informacji i oświadczeń, o których mowa w § 3, §4 ust. 1, § 5 ust. 3, oraz innych informacji i oświadczeń wymaganych przez właściwe przepisy prawa,
  - 2) odesłaniu przez Klienta prawidłowo wypełnionych i podpisanych dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 na wskazany adres PDM,
  - 3) dokonaniu przez PDM na podstawie otrzymanych dokumentów oceny i klasyfikacji Klienta,
  - 4) wysłaniu Klientowi przez PDM Umowy oraz innych dokumentów i informacji niezbędnych do zawarcia Umowy,
  - 5) zapoznaniu się przez Klienta i odesłaniu prawidłowo wypełnionych i podpisanych dokumentów o których mowa w ust. 2 pkt 4.
3. Zgodność danych Klienta zawartych w dokumentach, o których mowa w ust 2 pkt 2 i 4, a także podpisy złożone przez Klienta powinny być poświadczone notarialnie.
4. Zawarcie umowy następuje z chwilą otrzymania dokumentów podpisanych przez Klienta oraz ich zweryfikowania i podpisania przez uprawnionego pracownika PDM.
5. PDM może odmówić korespondencyjnego zawarcia Umowy w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących w szczególności tożsamości osoby zawierającej Umowę lub autentyczności przedstawionych dokumentów.
6. PDM może zażądać przedstawienia dodatkowych dokumentów, w szczególności potwierdzających autentyczność danych Klienta.
7. PDM nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu przedstawienia przez Klienta nieprawdziwych danych jak również za szkody powstałe z tytułu wejścia w posiadanie danych przez osoby nieuprawnione z przyczyn, za które PDM nie ponosi odpowiedzialności.
8. PDM może podjąć decyzję o zaprzestaniu zawierania Umów w trybie korespondencyjnym. Informacja o podjęciu wyżej wskazanej decyzji będzie przekazywana do wiadomości Klientów.

§11

1. Klient zobowiązany jest do niezwłocznego pisemnego powiadomienia o wszelkich zmianach danych zawartych w Umowie oraz załącznikach do Umowy
2. PDM nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań wobec Klienta, który nie poinformował o zmianach, o których mowa w ust. 1.

Pełnomocnictwo

§12

1. Klient przy zawarciu Umowy, udziela PDM pełnomocnictwa z prawem substytucji na rzecz innych osób będących pracownikami PDM, w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonywania Umowy i świadczenia usługi zarządzania portfelem, którego treść stanowi Załącznik nr 4 do Umowy.
2. Wszelkie Rachunki otwarte na podstawie pełnomocnictwa uważa się za objęte Umową.
3. Dalsze pełnomocnictwo udzielane przez PDM upoważnionym do tego pracownikom PDM może obejmować wszystkie czynności objęte pełnomocnictwem z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla Zarządzających Aktywami.
4. Pełnomocnictwo wymaga, pod rygorem nieważności, formy pisemnej z podpisem Klienta poświadczonym przez pracownika PDM, osobę upoważnioną przez PDM lub notariusza. W przypadku udzielania pełnomocnictwa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej podpis Klienta pod pełnomocnictwem powinien zostać poświadczony przez polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne albo polską placówkę konsularną oraz powinno być ono zaopatrzone w klauzulę o zgodności pełnomocnictwa z prawem miejsca wystawienia lub w apostille zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.
5. Na żądanie PDM Klient uzyska poświadczenie notarialne pełnomocnictw do czynności szczególnych, oraz na dokumencie pełnomocnictwa w szczególności, gdy wymóg uzyskania formy szczególnej pełnomocnictwa wynika z przepisów prawa. Opłaty związane z uzyskaniem poświadczenia notarialnego pełnomocnictw, o których mowa powyżej ponosi Klient.
6. Ograniczenie nie może ograniczać możliwości realizowania przez PDM postanowień Umowy.
7. W celu prawidłowej realizacji postanowień Umowy PDM może żądać udzielenia przez Klienta dodatkowych pełnomocnictw do wykonania czynności szczególnych.
8. Klientowi przysługuje prawo zmiany zakresu pełnomocnictwa, o ile zmiana taka nie ograniczy lub nie uniemożliwi należytej realizacji postanowień Umowy. Zmiana zakresu upoważnienia wymaga udzielenia nowego pełnomocnictwa z zachowaniem formy pisemnej.
9. Odwołanie pełnomocnictwa przez Klienta możliwe jest jedynie poprzez rozwiązanie Umowy i jest skuteczne z chwilą jej rozwiązania. Do dnia rozwiązania Umowy pełnomocnictwo jest nieodwoływalne i nie wygasa z zastrzeżeniem pkt 11 i 12.
10. Pełnomocnictwo wygasa z chwilą zaprzestania świadczenia usług przez PDM.
11. Pełnomocnictwo udzielone PDM przez osobę fizyczną nie wygasa z chwilą powzięcia informacji przez PDM o śmierci Klienta.
12. W przypadku Klienta będącego osobą prawną pełnomocnictwo nie wygasa z chwilą ogłoszenia upadłości lub z chwilą rozwiązania tej osoby prawnej.
13. Opłaty związane z udzieleniem pełnomocnictwa pokrywa mocodawca.

Pełnomocnictwa udzielane innym podmiotom przez Klienta

§13

1. Klient może ustanowić pełnomocnika do działania w jego imieniu wobec PDM, w zakresie ustalonym w pełnomocnictwie, które w szczególności może obejmować: składanie wszelkich dyspozycji przewidzianych Umową i Regulaminem, w tym dyspozycji związanych z wypłatą i transferem Aktywów Klienta, zmianą Strategii Inwestycyjnej,

- wypowiedzeniem Umowy, uzyskiwaniem dostępnych informacji o Portfelu Klienta. Pełnomocnik zobowiązany jest do przestrzegania zapisów §34, a za postępowanie niezgodne z tymi zapisami odpowiedzialność ponosi Klient.
2. Żaden pełnomocnik Klienta nie może zmienić Strategii Inwestycyjnej na strategię wyższego ryzyka od strategii, która została ustalona na podstawie Ankiety Inwestycyjnej i postanowień Umowy.
  3. Zakres pełnomocnictwa jest uzgadniany z PDM.
  4. Pełnomocnik Klienta będący osobą prawną może udzielić dalszych pełnomocnictw na rzecz swoich pracowników, z wyłączeniem uprawnienia do udzielania kolejnych substytucji. Udzielone przez Klienta pełnomocnictwa dalsze wygasają wraz z odwołaniem przez Klienta pełnomocnictwa.
  5. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym z zastrzeżeniem ust. 6-8.
  6. Pełnomocnictwo udzielane w obecności pracownika PDM lub innej osoby wskazanej przez PDM, wymaga formy pisemnej. Jest ono sporządzane na formularzu PDM.
  7. W przypadku, gdy pełnomocnictwo jest wystawiane w państwie, w którym nie funkcjonują osobno uprawnienia analogiczne do uprawnień notariusza określone w prawie polskim, pełnomocnictwo może zostać poświadczone przez posiadającego uprawnienia do takiego poświadczenia urzędnika państwowego z zachowaniem formy pisemnej, opatrzonego apostille i przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego z zastrzeżeniem ust. 7.
  8. W uzasadnionych przypadkach, o ile przedstawione dokumenty nie budzą wątpliwości co do ich autentyczności, Członek Zarządu PDM lub osoba przez niego upoważniona może podjąć decyzję o odstąpieniu od wymogu poświadczenia przez notariusza lub pracownika PDM podpisu na pełnomocnictwach, o których mowa w ust. 5 i 7 w szczególności w przypadku, gdy PDM dysponuje wzorem podpisu danej osoby w ramach świadczonych przez PDM innych usług maklerskich.
  9. Udzielenie pełnomocnictwa jest skuteczne w stosunku do PDM od dnia jego otrzymania.
  10. Odwołanie pełnomocnictwa wymaga zachowania formy pisemnej i skutkuje od dnia jego otrzymania przez PDM. O fakcie odwołania pełnomocnictwa Klient jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia PDM.

Tryb i warunki wyboru podmiotu przechowującego Aktywa Klientów

§14

1. PDM przechowuje Aktywa Klientów wchodzące w skład zarządzanych Portfeli Klientów z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku gdy, PDM nie świadczy usług o których mowa w ust. 1 PDM ma prawo do wyboru podmiotu przechowującego Aktywa Klientów wchodzących w skład zarządzanych Portfeli Klientów. Tryb i warunki wyboru w takim przypadku określa §15.

§15

1. W celu dokonania wyboru podmiotu zewnętrznego, o którym mowa w §14 ust. 2 przechowującego aktywa wchodzące w zarządzanych przez PDM Portfeli Klientów oraz podmiotów wykonujących zlecenia Klienta, których przedmiotem są Instrumenty Finansowe, prawa majątkowe lub Towary giełdowe wchodzące w skład zarządzanych przez PDM Portfeli Klientów, PDM zbiera oferty cenowe niezależnych od siebie podmiotów.
2. Oferty, o których mowa w ust. 1, są następnie poddawane analizie według kryteriów ilościowych oraz kryteriów jakościowych:
  - 1) do kryteriów ilościowych zalicza się w szczególności koszt przechowania Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych, koszt rozliczenia pojedynczej transakcji w rozbiciu na klasy aktywów, koszty raportowania sald Rachunków i wyciągów z Rachunków, a także koszty związane z zawieraniem transakcji,
  - 2) do kryteriów jakościowych zalicza się w szczególności bezpieczeństwo operacji i jakość świadczonych usług, a także ocenę dotychczasowej współpracy z podmiotami, o których mowa w ust. 1, o ile taka współpraca miała wcześniej miejsce.

Zarządzanie Portfelem Klienta

§16

Zarządzanie portfelem polega na odpłatnym podejmowaniu i realizacji decyzji inwestycyjnych w imieniu i na rachunek Klienta w ramach zawartej Umowy z wykorzystaniem środków pieniężnych, papierów wartościowych, innych Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych wchodzących w skład Portfela Klienta pozostawionych przez Klienta do dyspozycji PDM, na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, o którym mowa w §12.

§17

1. PDM zobowiązuje się do zachowania tajemnicy w zakresie czynności związanych z Zarządzaniem Portfelem Klienta w zakresie określonym przez obowiązujące przepisy.
2. Opracowania indywidualnej Strategii Inwestycyjnej dokonuje Zarządzający Aktywami z dochowaniem należytej staranności zawodowej na podstawie informacji udzielonych przez Klienta w Ankiecie Inwestycyjnej.
3. Zarządzanie Portfelem Klienta odbywa się zgodnie z ustaloną indywidualną Strategią Inwestycyjną poprzez podejmowanie przez Zarządzających Aktywami decyzji o nabyciu lub sprzedaży Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych na poszczególnych Portfelach Modelowych lub Portfelach Indywidualnych składających się na indywidualną Strategię Inwestycyjną Klienta.
4. Klient akceptuje warunki indywidualnej Strategii Inwestycyjnej wraz z podpisaniem Umowy.
5. W trakcie obowiązywania Umowy Klient może dokonać zmiany wcześniej wybranej Strategii Inwestycyjnej z uwzględnieniem §4 ust. 5 i z zastrzeżeniem §13 ust. 2.

§18

1. PDM podejmuje się zarządzania Portfelem Klienta w sposób rzetelny i profesjonalny, zgodnie z zasadami uczciwego obrotu oraz zgodnie z Jego najlepiej pojętymi interesami.

2. Komitet Inwestycyjny stanowi forum, na którym wytyczane są główne kierunki polityki inwestycyjnej, formułowane możliwe scenariusze rozwoju sytuacji na rynkach finansowych.
3. Celem spotkań Komitetu Inwestycyjnego jest określenie uwarunkowań ekonomicznych i politycznych ich wpływu na kształtowanie się sytuacji na rynku kapitałowym.

§19

1. Wytyczne Komitetu Inwestycyjnego są punktem odniesienia przy konstruowaniu Portfeli Modelowych i Indywidualnych przez Zarządzających Aktywami.
2. Decyzje inwestycyjne podejmują zatrudnieni w PDM Zarządzający Aktywami.

§20

PDM może upoważnić innych niż Zarządzający Aktywami pracowników zatrudnionych w Departamencie Zarządzania Portfelami do wykonywanych czynności pomocniczych i technicznych związanych z realizacją postanowień Umowy, do których nie jest wymagana licencja doradcy inwestycyjnego.

§21

Z chwilą podpisania Umowy, dokonywanie czynności wymienionych w §16 na Rachunkach z nią powiązanych, jak również pobieranie wyciągów i zawiadomień o zawartych transakcjach, zastrzeżone jest wyłącznie dla PDM.

§22

1. Przekazane w zarządzanie przez Klienta Aktywa nie mogą być obciążone prawami osób trzecich. Aktywa te muszą być zdeponowane na wskazanych w Umowie Rachunkach.
2. PDM może odmówić przyjęcia do Portfela Klienta aktywów finansowych, w przypadku których istnieją rozbieżności co do wyceny ich wartości i/lub ich niska płynność w ocenie Zarządzający Aktywami spowodowałaby przy ich sprzedaży istotną stratę w stosunku do przyjętej ceny, po której aktywa finansowe zostałyby przekazane w zarządzanie przez Klienta.

Wycena

§23

1. Wartość Portfela Klienta określana jest w dniach wyceny, tj.:
  - 1) nie później niż w dniu podpisania Umowy,
  - 2) nie rzadziej niż w dniach sporządzania raportów,
  - 3) w dniach, w których odbywają się notowania w systemie jednolitego kursu dnia lub systemie notowań ciągłych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie lub na innym rynku regulowanym, na którym są notowane Aktywa.
2. Instrumenty Finansowe notowane na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu wyceniane są według rynkowego kursu z ostatniego notowania w systemie jednolitego kursu dnia na sesji w dniu wyceny albo według kursu zamknięcia z dnia wyceny w przypadku notowania w systemie notowań ciągłych. Jeżeli w dniu wyceny nie było sesji lub ustalenie kursu nie jest możliwe, wycena odbywa się według kursu z ostatniego notowania w systemie jednolitego kursu dnia lub ostatniego kursu zamknięcia. W przypadku równoległych notowań danego papieru na kilku rynkach wycena odbywa się na podstawie kursu ustalonego na rynku, gdzie wolumen obrotu był największy. W przypadku w którym powyższa wycena nie jest możliwa do dokonania wyceny tych Instrumentów Finansowych stosuje się wycenę według ceny nabycia.
3. Instrumenty Finansowe nie notowane na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu wyceniane są według ceny nabycia z zastrzeżeniem ust. 2, 4 i 5.
4. Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych i powierniczych wyceniane są według wartości aktywów netto funduszu, przypadającej na jednostkę uczestnictwa w dniu wyceny, a jeżeli w dniu wyceny nie ustalono tej wartości, według ostatniej ustalonej wartości aktywów netto funduszu przypadającej na jednostkę uczestnictwa.
5. Papiery dłużne nie notowane na rynku regulowanym, w tym bony skarbowe wyceniane są zgodnie z liniową amortyzacją dyskonta/premii do dnia wykupu lub sprzedaży powiększoną o należne odsetki.
6. Należne odsetki z tytułu posiadania środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub krótkoterminowych Instrumentach Finansowych powiększają wartość aktywów w dniu wyceny na rachunku Klienta.
7. Aktywa wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę polską po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez prezesa NBP obowiązującym w dniu wyceny z zastrzeżeniem ust. 8.
8. Umowa może przewidywać, że Aktywa będą wyceniane w walutach obcych.
9. Depozyty bankowe wyceniane są według wartości nominalnej powiększonej o kwotę naliczonych memoriałowo odsetek.
10. Prawa poboru i Instrumenty pochodne, z wyłączeniem kontraktów terminowych oraz wyceniane są według wartości rynkowej.
11. Kontrakty terminowe wycenia się według depozytu zabezpieczającego (Aktywa Klienta tj. środki pieniężne, instrumenty finansowe, stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu nabycia lub zbycia derywatów na rachunku derywatów) wymaganego przez firmę inwestycyjną prowadzącą Rachunki Klientów. Zysk lub strata z tytułu otwarcia pozycji w kontraktach terminowych w kolejnych dniach wyceny będzie powiększać lub pomniejszać saldo gotówki.
12. Aktywa, dla których sposób wyceny nie jest określony w Regulaminie, wyceniane są metodą określoną uchwałą Zarządu PDM zgodną z zasadą ostrożnej wyceny.

Miary poziomu efektywności usług

§24

1. PDM w celu ustalenia poziomu efektywności świadczonych usług w ramach Umowy stosuje w szczególności następujące obiektywne wskaźniki finansowe:

- 1) zmiana procentowa wartości Portfela Klienta, tj. po uwzględnieniu wpłat i wypłat (stopa zwrotu brutto) i/lub
  - 2) zmiana procentowa wartości Portfela Klienta skorygowana o Indeks Bazowy przypisany do danego Portfela Modelowego lub Indywidualnego (Stopa Zwrotu Powyżej Indeksu Bazowego).
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, gdy ze względu na specyficzną strategię inwestycyjną wykorzystywaną do zarządzania Portfelem Klienta nie jest możliwe wykorzystanie wskaźników finansowych. W takim przypadku w Umowie zawartej z Klientem przewiduje się alternatywny sposób ustalania poziomu efektywności świadczonej usługi zarządzania Portfelem Klienta.
  3. Umowa może przewidywać, że efektywność Portfeli Klientów będzie obliczana w oparciu o kurs walut obcych.

Tryb i warunki przekazywania przez Klienta dyspozycji dotyczących aktywów Klienta

§25

1. W trakcie trwania Umowy Klient ma prawo do wycofywania części lub całości Aktywów z Portfela Klienta, z zastrzeżeniem ust. 2
2. Wykonanie dyspozycji wycofania części lub całości Aktywów z Portfela Klienta jest skuteczne po upływie jednego miesiąca kalendarzowego i niezależnie od tego jest warunkowane aktualnym składem Portfela Klienta oraz warunkami rynkowymi i wymaga uprzedniego uzgodnienia z PDM.
3. W trakcie trwania Umowy Klient ma prawo do zwiększania Aktywów w Portfelach Klienta, po uprzednim uzgodnieniu z PDM terminu i warunków zwiększenia Aktywów w Portfelach Klienta.
4. Umowa może w sposób indywidualny regulować zasady dokonywania, bądź też zakazywać dokonywania przez Klienta, dopłat, wypłat i transferów środków pieniężnych, Instrumentów Finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych oraz rozliczania zysków realizowanych w ramach zarządzania.

§26

1. Na żądanie Klienta PDM przekazuje środki pieniężne będące na Rachunku objętym Umową, przelewem na rachunek, którego właścicielem jest Klient.
2. PDM może przekazać inne aktywa finansowe Klienta, zgromadzone na Rachunku objętym Umową, w sposób i na rachunek wskazany przez Klienta, o ile czynność ta jest możliwa do wykonania oraz zgodna z obowiązującym prawem.
3. W wyniku przekazania, wartość Aktywów Klienta nie może obniżyć się poniżej minimum wymaganego do zawarcia Umowy, o którym mowa w §6 ust.3 pkt 5 Regulaminu. PDM może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy w wyniku przekazania części Aktywów ich wartość Portfela Klienta obniżyłaby się poniżej wymaganego minimum.
4. Wykonanie dyspozycji transferu Aktywów jest warunkowane aktualnym składem Portfela Klienta i wymaga uprzedniego uzgodnienia z PDM.
5. Brak możliwości wykonania dyspozycji transferu wynikający ze składu Portfela Klienta zarządzanego zgodnie z przyjętą w Umowie Strategią Inwestycyjną nie może stanowić podstawy roszczeń Klienta wobec PDM.
6. Dyspozycja transferu środków pieniężnych może zostać złożona PDM w postaci oryginału pisma, przesłana do PDM pocztą elektroniczną bądź złożona telefonicznie po podaniu ustalonego w Umowie hasła będącego podstawą identyfikacji. Dyspozycja przesłana drogą elektroniczną wymaga telefonicznego potwierdzenia po podaniu ustalonego w Umowie hasła będącego podstawą identyfikacji.
7. Po dokonaniu weryfikacji Klienta Departament Zarządzania Portfelami PDM realizuje dyspozycję zgodnie z instrukcją Klienta.
8. PDM może zastrzec w Umowie dodatkowe metody identyfikacji Klienta.

Prowizje i Opłaty

§27

1. Za usługę Zarządzania Portfelem Klienta PDM przysługuje wynagrodzenie wskazane w Tabeli Opłat – Opłaty Stałej oraz części zmiennej, uzależnionej od osiągniętych wyników finansowych – tzw. Opłaty od Zysku.
2. Tabela Opłat wprowadzana jest uchwałą Zarządu PDM i może ona ulegać zmianom.
3. O fakcie wprowadzania zmian w Tabeli Opłat Klient informowany jest w sposób przewidziany dla zmiany Umowy, w szczególności z zachowaniem możliwości rozwiązania Umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia.
4. PDM zachowuje prawo do zawieszenia lub odstąpienia od pobierania opłat.
5. Wynagrodzenie pobierane jest z Rachunków pieniężnych powiązanych z Umową na szczegółowych zasadach określonych w §9 Umowy i w wysokości określonej Umową i Tabelą Opłat. Na zasadach określonych Umową wynagrodzenie może być także rozliczane w całości lub w części na podstawie faktur VAT wystawianych Klientowi.
6. PDM przysługuje prawo sprzedaży części Aktywów wchodzących w skład Portfela Klienta w celu zaspokojenia roszczeń wynikających z należnych, a nie uiszczonych opłat i prowizji, jeżeli wolne środki finansowe objęte Umową, są nie wystarczające na pokrycie wyżej wymienionych roszczeń. W przypadku sprzedaży Aktywów wchodzących w skład Portfela Klienta PDM podejmuje decyzje inwestycyjne z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu Klienta.
7. Szczegółowy opis zasad naliczania wysokości opłat został przedstawiony w Tabeli Opłat.
8. Opłaty od Zysku pobierane są wyłącznie w przypadku wystąpienia zysku na Portfelu Klienta w określonym Umową okresie rozliczeniowym.

§28

1. Klient ponosi wszelkie dodatkowe koszty związane z zarządzaniem Portfelem Klienta, a w szczególności:
  - 1) wszelkie opłaty oraz prowizje od transakcji wykonywanych na zarządzanych Rachunkach oraz opłaty za prowadzenie Rachunków lub/i przechowywanie Aktywów niezależne od Tabeli Opłat
  - 2) opłaty skarbowe,
2. Powyższe opłaty obciążają na bieżąco Rachunek Klienta.

3. Klient ponosi koszty podatkowe związane ze świadczoną usługą, zarówno te płatne za pośrednictwem PDM, jak i te, które nie są płatne za pośrednictwem PDM.
4. Wysokość kosztów podatkowych zależy od indywidualnej sytuacji Klienta.
5. PDM nie świadczy usługi doradztwa podatkowego i nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość rozliczeń podatkowych Klienta z Urzędem Skarbowym.
6. Szczegółowe informacje o kosztach przedstawione są każdorazowo w Strategii Inwestycyjnej, będącej załącznikiem do Umowy.

Obowiązki informacyjne

§29

1. PDM przekazuje Klientowi okresowe raporty kwartalne z wykonania Umowy. Raporty okresowe PDM wysyła w ciągu 15 dni roboczych od zakończenia okresu, za który zostały przygotowane.
2. Raporty, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności następujące informacje:
  - 1) Nazwę firmy inwestycyjnej, nazwę lub oznaczenie Rachunku, ewidencji lub rejestru, na którym przechowywane są Aktywa Klienta,
  - 2) informacje o składzie i wycenie Portfela Klienta na początek i koniec okresu,
  - 3) efektywność Portfela Klienta w czasie okresu, za który sporządzany jest raport.
  - 4) wskazanie łącznej wysokości wszystkich opłat i prowizji pobranych w danym okresie sprawozdawczym w ramach zarządzania Portfelem Klient z podziałem na łączną wysokość opłat i prowizji pobranych z tytułu zarządzania Portfelem Klienta oraz łączną wysokość opłat i prowizji związanych z wykonywaniem zleceń w ramach zarządzania Portfelem Klienta, wraz z informacją, że na żądanie Klienta możliwe jest przekazanie szczegółowego wykazu wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który sporządzany jest raport,
  - 5) porównanie stóp zwrotu Portfeli Klienta osiągniętych w okresie, za który sporządzany jest raport, ze stopami zwrotu Indeksów Bazowych przyjętych dla odpowiadających im Portfeli Modelowych lub Portfela Indywidualnego,
  - 6) wskazanie wartości dywidend, odsetek lub innych pożytków z Aktywów wchodzących w skład Portfela Klienta, które w danym okresie sprawozdawczym powiększyły wartość Portfela Klienta,
  - 7) informacje o innych zdarzeniach korporacyjnych dających bądź zmieniających określone prawa w stosunku do Instrumentów Finansowych wchodzących w skład Portfela Klienta, jak na przykład ogłoszone wezwania, wyemitowane prawa poboru itp.
3. W przypadku, gdy Strategia Inwestycyjna uzgodniona w Umowie z Klientem związana jest z wysokim ryzykiem inwestycyjnym (co oznacza możliwość poniesienia przez Klienta straty przewyższającej wartość powierzonych w zarządzanie Aktywów), raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są Klientowi, co najmniej raz na miesiąc i obejmują jedynie zakres informacji opisany w ust 2 pkt 2.
4. Klient może zażądać od PDM informowania go o każdym wykonywanym zleceniu w zakresie Aktywów Klienta wchodzących w skład Portfeli Klienta. Wówczas raporty, o których mowa w ust. 1 przekazywane są co najmniej raz na 12 miesięcy.
5. Na wniosek Klienta i w terminach z nim uzgodnionych sporządzone może zostać dodatkowe sprawozdanie, w szczególności zawierające dane niezbędne do rozliczeń z Urzędem Skarbowym.
6. Klientowi przysługuje prawo do bieżącego zasięgania informacji o aktualnej wartości Portfela Klienta w trakcie trwania Umowy. Informacja taka może zostać przekazana za pomocą urządzeń technicznych, o ile wskazane zostanie to w treści Umowy.
7. W przypadku spadku całkowitej wartości Portfela Klienta:
  - 1) o 10% w stosunku do ostatniej wyceny z raportu okresowego, o którym mowa w ust. 1, a następnie o wielokrotności 10 %, lub
  - 2) o 10% w stosunku do początkowej wartości Portfela Klienta – do czasu przesłania pierwszego raportu o którym mowa w ust. 1, na podstawie Umowy,klient informowany będzie niezwłocznie, nie później jednak niż do końca następnego dnia roboczego, od dnia w którym zdarzenie to nastąpiło, zgodnie z ust. 11 Regulaminu.
8. W przypadku gdy usługa zarządzania portfelem świadczona jest na rzecz klienta detalicznego, gdy jego rachunek obejmuje niezabezpieczone pozycje otwarte w transakcji na instrumentach pochodnych, PDM informuje Klienta o spadku wartości Portfela lub poniesionych stratach poniżej 10% wartości Portfela, a następnie o wielokrotność 10% w stosunku do stanu na ostatni dzień, za który sporządzono ostatni raport, o którym mowa w ust. 1, powiększonego o wpływy i pomniejszonego o wypływy Aktywów w tym okresie niezwłocznie – nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym ten spadek nastąpił.
9. Umowa może nakładać na PDM dodatkowe obowiązki sprawozdawczo-informacyjne, które nie zostały wskazane w Regulaminie, za które PDM może pobierać dodatkowe opłaty.
10. Klient może wskazać pełnomocnika do uzyskiwania informacji, o których mowa powyżej. Powyższe pełnomocnictwo winno być udzielone na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym albo udzielone w obecności pracownika PDM i wtedy jest ono sporządzane na formularzu PDM. W przypadku, gdy pełnomocnictwo jest wystawiane w państwie, w którym nie funkcjonują osoby o uprawnieniach analogicznych do uprawnień notariusza określonych w prawie polskim, pełnomocnictwo może zostać poświadczone przez posiadającego uprawnienia do takiego poświadczenia urzędnika państwowego, polską placówkę dyplomatyczną, placówkę konsularną z zachowaniem formy pisemnej, opatrzonego apostille i przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego. Udzielenie pełnomocnictwa jest skuteczne w stosunku do PDM od dnia jego otrzymania. Odwołanie pełnomocnictwa wymaga zachowania formy pisemnej i wywołuje skutek od dnia jego otrzymania przez PDM. O fakcie odwołania pełnomocnictwa Klient winien powiadomić PDM niezwłocznie.
11. Raporty i zawiadomienia PDM przesyła do Klienta listem poleconym pod wskazany w Umowie adres lub przekazuje w inny, określony w Umowie sposób, a w szczególności na wskazany przez Klienta adres poczty elektronicznej (e-mail).

§30

1. Klient zobowiązany jest powiadomić PDM o stanie posiadania akcji spółek publicznych, w których posiada przynajmniej 1% głosów na Walnym Zgromadzeniu, które posiada poza Rachunkiem przekazanym w zarządzanie oraz o każdorazowej zmianie tego stanu posiadania.
2. PDM niezwłocznie powiadomi Klienta o powstaniu obowiązku informacyjnego przewidzianego Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639, z późn. zm.) w związku z przekroczeniem, osiągnięciem bądź zmniejszeniem udziału procentowego w głosach na Walnych Zgromadzeniach spółki publicznej, której akcje znajdują się w ramach zarządzanego przez PDM Portfela Klienta.
3. PDM nie ponosi odpowiedzialności w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez Klienta obowiązków informacyjnych opisanych w ust. 2, o ile PDM w wymaganym prawem terminie powiadomił Klienta o przekroczeniu, wskutek zakupu bądź zbycia akcji przez PDM, progów procentowego udziału w głosach na Walnym Zgromadzeniu, których przekroczenie wywołuje obowiązek informacyjny.

Reklamacje Klientów

§31

1. Klient uprawniony jest do złożenia reklamacji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu PDM.
2. Szczegółowy tryb rozpatrywania reklamacji, w tym określenie sposobu i terminu składania skarg określa Załącznik nr 1 do Regulaminu – Informacje dotyczące Polskiego Domu Maklerskiego S.A., zamieszczone również na stronie internetowej PDM.
3. Zmiana treści Załącznika nr 1 do Regulaminu nie stanowi zmiany Regulaminu ani Umowy.

Odpowiedzialność stron

§32

1. PDM ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek niezachowania tajemnicy zawodowej w związku z zarządzaniem portfelem instrumentów finansowych, praw majątkowych lub Towarów giełdowych, za szkody powstałe wskutek nie wywiązywania się z obowiązków wynikających z zawartej Umowy i Regulaminu oraz wskutek wykonywania obowiązków z naruszeniem zasad należytej staranności.
2. PDM nie ponosi odpowiedzialności za poniesione przez Klienta szkody w postaci utraconych korzyści wynikających z niepodjęcia zarządzania dodatkowymi Aktywami przekazanymi do zarządzania, jeśli Klient nie powiadomi PDM w formie oświadczenia o przekazaniu dodatkowych Aktywów do zarządzania złożonego w PDM lub przesłanego listem poleconym na adres PDM, do dnia otrzymania oświadczenia lub dnia potwierdzenia odbioru korespondencji.
3. PDM nie ponosi odpowiedzialności za straty wynikające:
  - 1) ze zmian cen Aktywów wchodzących w skład Portfela Klienta,
  - 2) z niewypłacalności emitentów, banków i biur maklerskich, prowadzących Rachunki na których gromadzone są Aktywa Klienta, o ile dołożył należytej staranności przy ich wyborze,
  - 3) z nieprzestrzegania przez Klienta postanowień Regulaminu lub Umowy.
4. W przypadku naruszenia przez Klienta postanowień Regulaminu lub Umowy ponosi on odpowiedzialność za szkody wyrządzone tym naruszeniem.
5. Klient akceptuje fakt występowania ryzyk występujących w związku z zarządzaniem Aktywami, w szczególności:
  - 1) ryzyko braku płynności,
  - 2) niewypłacalności emitenta,
  - 3) ograniczonego dostępu do informacji,
  - 4) ryzyka kursów walutowych,
  - 5) ryzyka stóp procentowych.
6. O występowaniu powyższych ryzyk inwestycyjnych Klient jest informowany przy zawieraniu Umowy w treści Załącznika nr 2 do Umowy: Lista Portfeli Modelowych oraz Strategia Inwestycyjna albo w Strategii Indywidualnej.
7. Klient zobowiązany jest do bezzwłocznego poinformowania PDM o zmianie danych, na podstawie których zawarta została Umowa, w tym zmianie danych w Załącznikach do Umowy lub które stanowiły podstawy doboru Strategii Inwestycyjnej.

§33

1. W czasie trwania Umowy Klient zobowiązuje się do:
  - 1) wstrzymania się od składania dyspozycji i zleceń dotyczących Aktywów Klienta, w tym również ustanawiania blokad, chyba że PDM wyrazi zgodę na dokonanie blokady,
  - 2) nieustanawiania ograniczonych praw rzeczowych na Instrumentach Finansowych, prawach majątkowych, Towarach giełdowych i innych aktywach objętych Umową bez uzyskania uprzedniej wyraźnej zgody PDM,
2. Zobowiązanie to dotyczy również pełnomocników Klienta. Za podjęte przez nich czynności niezgodne z postanowieniami Regulaminu lub Umowy, Klient odpowiada jak za czynności własne.
3. Klient jest zobowiązany do uzgodnienia z PDM:
  - 1) każdorazowych operacji zasilenia Rachunku objętego Umową lub wydania dyspozycji wypłaty lub przelewu środków z tego Rachunku,
  - 2) każdorazowych operacji transferu Aktywów do lub z Portfela Klienta, a także transferów między Portfelami Klienta.
4. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 3 winno być dokonane przed przeprowadzeniem powyższych operacji. Dodatkowo Klient zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić PDM o dokonanym zasileniu Rachunku, na którym zdeponowane są Aktywa wchodzące w skład Portfela Klienta o środki pieniężne, Instrumenty Finansowe, prawa majątkowe lub Towary giełdowe.

Rozwiązanie Umowy

§34

1. Umowa może zostać rozwiązana w każdym czasie przez każdą ze stron, z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca.
2. Wypowiedzenie umowy przez Klienta dokonywane jest na piśmie i składane w siedzibie PDM lub przesyłane na adres siedziby PDM. Termin wypowiedzenia biegnie od dnia złożenia przez Klienta wypowiedzenia w PDM albo od daty otrzymania stosownego oświadczenia przez PDM.
3. Wypowiedzenie umowy przez PDM dokonywane jest na piśmie i przesyłane Klientowi na wskazany przez niego w umowie adres do korespondencji. Termin wypowiedzenia biegnie od daty otrzymania pisma przez Klienta.
4. Umowa może zostać rozwiązana w innym terminie na podstawie porozumienia stron.
5. PDM może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym, bez zachowania terminu wypowiedzenia w przypadku rażącego naruszenia przez Klienta Umowy lub Regulaminu. Rozwiązanie ze skutkiem natychmiastowym wymaga zachowania formy pisemnej.
6. Odwołanie pełnomocnictwa udzielonego PDM jest równoznaczne z rozwiązaniem Umowy w trybie określonym w ust. 5.
7. W okresie wypowiedzenia Umowy PDM nie będzie nabywał nowych aktywów za wyjątkiem otwierania krótkich pozycji w kontraktach terminowych służących zabezpieczeniu Portfeli Klienta w ramach Polityki Inwestycyjnej, chyba że nabycie nowych aktywów będzie leżało w najlepiej pojętym interesie Klienta a niedokonanie tego nabycia będzie bezpośrednio zagrażało Klientowi poniesieniem straty.

Postanowienia końcowe

§35

1. PDM zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian w Regulaminie oraz w załącznikach do Umowy z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dodanie kolejnych (nowych) Portfeli Modelowych, Strategii Inwestycyjnych oraz odpowiadających im stosownych zmian w Ankiecie Inwestycyjnej oraz w Tabeli Opłat nie stanowi zmiany Regulaminu. Informacje dotyczące zmian przekazywane są Klientowi w siedzibie PDM, na Stronie internetowej oraz zostanie doręczona Klientowi..
3. Informacja o zmienionym Regulaminie wraz z podaniem daty wprowadzenia zmian w życie, podawana będzie do wiadomości w siedzibie PDM, na Stronie internetowej oraz zostanie doręczona Klientowi.
4. Doręczenie Klientowi informacji o zmienionym Regulaminie następuje:
  - 1) w przypadku Klienta, który wyraził zgodę na przekazywanie i doręczanie informacji za pośrednictwem poczty elektronicznej - na wskazany przez Klienta adres poczty elektronicznej,
  - 2) w pozostałych przypadkach – drogą pocztową, na adres korespondencyjny.
5. Zmieniony Regulamin wiąże Klienta, jeśli doręczono Klientowi informację o treści wprowadzanych zmian, a Klient w terminie jednego miesiąca od daty doręczenia informacji o zmienionym Regulaminie nie złożył oświadczenia, że nie akceptuje zmienionego Regulaminu.
6. Oświadczenie Klienta, że nie akceptuje zmienionego Regulaminu jest równoznaczne z wypowiedzeniem przez Klienta Umowy z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.
7. Klient i PDM w razie zaistnienia sytuacji, o której mowa w ust. 6, związani są postanowieniami wynikającymi z dotychczasowego brzmienia Umowy i Regulaminu.
8. Jeżeli Klient zadeklarował odbiór osobisty korespondencji, PDM nie ponosi odpowiedzialności za nieterminowe podjęcie informacji przez Klienta o wprowadzanych zmianach.

§36

W sprawach nieuregulowanych w Umowie i/lub niniejszym Regulaminie zastosowanie mają przepisy Kodeksu Cywilnego oraz inne przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

§37

PDM nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań określonych w Regulaminie w przypadku zaistnienia okoliczności, za które PDM nie ponosi odpowiedzialności.